

ΠΑΡΕΥΞΕΙΝΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Δ. Ο ΠΑΡΕΥΞΕΙΝΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΟ 19ο ΚΑΙ 20ο ΑΙΩΝΑ

1. Οικονομική και πνευματική ανάπτυξη

διπλωματικές πράξεις - συνέπειες :

- α. η επανάσταση του 1821 δημιούργησε δυσμενές κλίμα για τους υπόδουλους της Οθωμανικής αυτοκρατορίας
- β. Χάτι Σερίφ, 1839
- γ. Χάτι Χουμαγιούν, 1856
- δ. παραχώρηση ειδικών προνομίων:
 - ισονομία
 - θρησκευτική ελευθερία
 - ανάπτυξη εμπορίου και οικονομίας

συνέπειες :

- α. δημογραφική αύξηση
- β. καλλιέργεια παιδείας
- γ. ανάπτυξη νεοελληνικής συνείδησης
- δ. εγκατάσταση Ποντίων στα παράλια
- ε. έλεγχος του εμπορίου στον Εύξεινο Πόντο και στην ενδοχώρα
- στ. ανάπτυξη Τραπεζούντας

οικονομία :

- α. εύφορη χώρα
- β. δάση (Σινώπη, Τρίπολη, Κερασούντα, Τραπεζούντα, Σούρμενα)
- γ. εργοστάσια ατμοπρίονων (Κερασούντα)
- δ. εξαγωγή λεπτοκαρυάς (σε Αμβούργο, Τερνέστη, Ν. Υόρκη, Ρωσία)
- ε. γεωργική οικονομία:
 - σιτάρι, καλαμπόκι, κριθάρι, όσπρια, πορτοκάλια, γεώμηλα
 - καπνά (Αμισός, Μπάφρα)
 - τυροκομικά
- στ. μεταλλεύματα (Οροσειρά Παρυάδρου)
- ζ. μεταλλεία αργύρου, χαλκού, μολύβδου (Αργυρούπολη, Τρίπολη)
- η. βιοτεχνία: χρυσοχοΐα, σιδηρουργία, χαλκουργία
- θ. βιομηχανία ναυπηγικής

διαμετακομιστικό εμπόριο :

- α. κέντρο εμπορίου η Τραπεζούντα
- β. παράλια: λιμάνια Αμισού, Τραπεζούντας, Κερασούντας, Οδησσού, Βραΐλας, Νοβοροσίτσι, Σεβαστούπολη
- γ. οι Νεότουρκοι εμποδίζουν το εμπόριο.
- δ. οι Πόντιοι συνεργάζονται με ντόπιους μουσουλμάνους
- ε. η Τραπεζούντα ως το 1869 ελέγχει το 40% του εμπορίου της Περσίας
- στ. κέρδος 200 εκ. φράγκα / έτος
- ζ. εμπορικά υποκαταστήματα σε Ρωσία, Περσία, Αγγλία, Κωνσταντινούπολη, Μασσαλία
- η. η Τραπεζούντα είναι σταυροδρόμι εμπορικής κίνησης
- θ. η διάνοιξη της διώρυγας του Σουέζ (1869) οδηγεί στη σταδιακή παρακμή
- ι. μετά το 1883 τέσσερεις ελληνικοί τραπεζικοί και εμπορικοί οίκοι της Τραπεζούντας μαζί με το υποκατάστημα της Τράπεζας Αθηνών ελέγχουν την οικονομία Ανατολικού Πόντου

άλλες πόλεις :

- α. στην Αμισό γίνεται εξαγωγή κυρίως καπνού και άλλων εγχώριων προϊόντων
- β. το 1869 από τις 214 επιχειρήσεις στην Αμισό οι 156 ανήκουν σε Έλληνες
- γ. στην Κερασούντα κυριαρχούν οι εφοπλιστικοί και εμπορικοί οίκοι των Κωνσταντινίδη, Κακουλίδη, Σούρμελη, Πισσάνη

πνευματική αναγέννηση :

- α. οι επιχειρηματίες χρηματοδοτούν θρησκευτικά, φιλανθρωπικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα
- β. στέλνονται νέοι επιστήμονες για περισσότερες σπουδές στην Ευρώπη

Φροντιστήριο Τραπεζούντας :

- α. ίδρυση από τον Σεβαστό Κυμινήτη (1682)
- β. λειτούργησε μέχρι το 1922

στατιστικά στοιχεία αρχών 20ού αιώνα :

- α. κάθε χωριό έχει εκκλησία και σχολείο
- β. Πανάρετος 1913: στις 6 μητροπόλεις του Πόντου κατοικούν 697.000 Έλληνες
- γ. Γ. Λαμψίδης: λειτουργούν 1.890 εκκλησίες, 22 μονές, 1.647 παρεκκλήσια, 1.401 σχολεία με 85.890 μαθητές
- δ. ελληνικό τυπογραφείο στην Τραπεζούντα (1880)

πατριωτική δράση :

- α. καθοριστικός ρόλος της Αστικής Τάξης που ανέπτυξε πατριωτική δράση
- β. στο ρωσο-τουρκικό πόλεμο 1828-1829
- γ. στην κρητική εξέγερση 1866-1867
- δ. στους ελληνο-οθωμανικούς πολέμους (ως 1912) υπάρχει σημαντική συμμετοχή Ποντίων
- ε. οι Έλληνες της Σαμψούντας προσέφεραν 12.000 λίρες στο ελληνικό ναυτικό (1912)

20ός αιώνας :

- α. ο ελληνισμός του Πόντου έχει το προβάδισμα σε σχέση με τις άλλες εθνότητες της περιοχής στον οικονομικό και τον πνευματικό τομέα
- β. οι Νεοτουρκικές κυβερνήσεις ακολουθούν εχθρική πολιτική προς τους Χριστιανούς (δυσμενή οικονομικά, εκπαιδευτικά, στρατιωτικά και θρησκευτικά μέτρα)
- γ. η πολιτική αυτή βρισκόταν σε αντίθεση με τις εξαγγελίες Γ. Ουΐλσον για την αυτοδιάθεση των λαών
- δ. σκέψεις για αυτόνομη Ποντιακή Δημοκρατία